

የፍኖተ ዲሞክራሲ ሐተታ

ከወያኔ ፓርላሜንት ባሻገር

በስድሳዎቹ ዓመታት የተከሰተው ሕዝባዊ አመፅ አብዛኛውን የሦስተኛውን የዓለም ክፍል ያጥለቀልቅ የነበረው በስር ነቀል ዓብዮት እንደነበረ የሚካድ አልነበረም። ያ ወቅት የራሱን አሻራ ጥሎ ሄዷል። ከቀድሞ የሶቭየት ኅብረት መፈረካከስ በኋላ ያለው የዓለም ገፅታ ደግሞ የተለየ ክስተትን አምጥቷል። ያ ክስተት የዓለምን የፖለቲካ የዲፕሎማቲክና የኢኮኖሚ፣ የባህልና የዓለም አቀፍ ግንኙነትን በውዘታል። የዓለም ፀጥታና መረጋጋትም በተለየ አድማስና ቅኝት ውስጥ ነው ያለው። እንዲሁም የየሀገሮቹን መልክአ-ምድርና የሕዝቦችን ውህደትና መነጣጠልን አስከትሏል። የነበረው እንዳልነበር ሲሆን፣ ያልነበረው ደግሞ እንደነበር ሆኗል።ይህ ሁሉ ሁኔታና ክስተት፣ ሲደመር ሲቀነስ፣ ሲባዛና ሲካፈል፣ በአብዛኛው የዓለም ሀገሮች ላይ ያስከተለው ውጤት በብዙ መልኩ፣ አዎንታዊ ነው ለማለት ቢያስችልም፣ በአልታደለችሀ ሀገራችን ኢትዮጵያ ግን ያስገኘው አሉታዊ ውጤትን ብቻ ነው። የዚህ ውጤት መሠረታዊው ምክንያት፣ የኢትዮጵያ ሕዝብ የራሱ ገዥ ለመሆን ባለመቻሉ ነው። ከአለፉት 30 ዓመታት ጀምሮ የኢትዮጵያ ሕዝብ ለዲሞክራሲያዊ አስተዳደር ከፍተኛ መስዋዕትን የጠየቀ ትግልን ቢያካሄድም፣ እስከዛሬ ድረስ ዲሞክራሲና መልካም አስተዳደር የህልም እንጀራ ሆኖበታል። ከሰማኒያዎቹ ዓመታት ወዲህ የዓለምን ሕዝቦች ቀልብ የሳበውና በሂደትም እየታየ ያለው፣ በሰላማዊ ሕዝባዊ አመፅ የምርጫ ዓብዮት ነው ተብሎ ተፈርጿል። በበርካታ የዓለም ሀገሮች ከሞላ ጎደል ዲሞክራሲያዊ ምርጫዎች እየተካሄዱ የሕዝቦች ሉዓላዊነትና ነፃነት፣ የህግ የበላይነትና የሰብዓዊ መብቶች የሚረጋገጡበት ሁኔታዎች ተፈጥረዋል።

ይህ ሁኔታ በሀገራችን እስካሁን የለም። በእነኚህ የለውጥ ዓመታት የተፈራረቁት ሁለት ሥርዓቶች ያመጧቸው የአምባገነን አገዛዞች፣ በሀገራችን ለተከሰቱት ነባራዊ ሁኔታዎች፣ ተጠያቂዎች ናቸው። ለተጠያቂነታቸው፣ አንድ ዓይነተኛ ምክንያት ሆኖ የሚቆጠረውም፣ የሁለቱም ሥርዓቶች አራማጆች የኢትዮጵያን ሕዝብ ማንነትና ምንነት ፈፅሞ አለማወቃቸው ነው። የኢትዮጵያን ሕዝብ ጠባይ፣ ባህል፣ ታሪክ፣ ባሕርይ፣ መስተጋብርና ፍላጎት ያላወቁ መሪዎች በመፈራረቃቸው፣ ይኸው አሁን ያለንበት ሁኔታ ጉልህ ማስረጃ ነው። ወደ ፊትም ቢሆን የኢትዮጵያንና የሕዝቦቿን ማንነት በሚገባ ያልተረዳ መንግሥት ከመጣ/ቢመጣ የሀገራችንን ሁኔታ ይለውጠዋል ተብሎ አይታሰብም። ይህንን ህቅ መገንዘብ ከቻልን፣ አሁን ማሰብና መጨነቅ የሚገባን፣ ከወያኔ ፓርላማ ባሻገር ምን እናድርግ በሚለው ላይ መሆን አለበት። የጊዚያዊውን የፖለቲካ ውሸንፍርና መሸጋሸግ፣ ማፈገፈግና መጋተር፣ የሕዝቡን ሀዘንና ቁጭት፣ የነመለስ ዜናዊን ወቅታዊ ዕጩይታ

ማግኘትና የደጋፊውቻቸውንም መንግሥታት ጣልቃ ገብነትና ጫና መገንዘባችን እንዳለ ሆኖ፤ ትኩረታችን መሆን የሚገባው፤ የአሁኑን ወቅታዊ ፀገምና ሀኬት እንዴት ወደ ትግላችን ማጠናከሪያ ፈርጆ እንለውጠው በሚለው ላይ ነው።

በጦር ሜዳም ይሁን በፖለቲካ ትግል ጊዚያዊ ማፈግፈግና ወቅታዊ ሽንፈት ያለና የሚጠበቅ ነው። የጦር ሜዳ ፍልሚያና የፖለቲካ ትግል እስካሉ ድረስ ይህ ክስተት በተፈራራቂነት አብሯቸው የሚኖር ይሆናል። በመሆኑም፤ ስትራቴጂያዊ ወይም ከባዱ ሽንፈትና ስልታዊ ማፈግፈግ የተለያዩ ጉዳዮች ናቸው። የኢትዮጵያን ሕዝብ ሁለንተናዊ ትብብርና ድጋፍ ያህል ስትራቴጂያዊ ኃይል ያለው ትግል፤ ከስትራቴጂክ አኳያ ሊቸነፍ አይችልም። በአሁኑ የሀገራችን የፖለቲካ ትግል አንጻርና ከረዥሙ ስልታዊ ሂደት አኳይ ስናየው፤ የኢትዮጵያ ሕዝብ ትግል በአሸናፊነት እንደሚጠናቀቅ ጥርጥር አይኖረንም። ጥያቄው መሆን ያለበት ግን ማን አቸናፊ ማን ተቸናፊ የሚለው ሳይሆን፤ የአንድ ሀገር ነዋሪዎች፤ በጋራ ሀገራቸው እንዴት ተስማምተው አብረው መኖር ይችላሉ የሚለው ይመስለናል። ይህን ጥያቄ በአዎንታዊ መልኩ መመለስ ከተቻለ፤ ሁሉም አሸናፊና ተጠቃሚ መሆኑ አይካድም። የትግሉ ስትራቴጂያዊ ወይም ዋና ግብና ራዕይ በዚህ ዲላማ ላይ ካነጣጠረ ደግሞ ለሁሉም የምትበጅ ሀገር መፍጠር ቀላል አይሆንም። በአንድ ሀገር የሚኖሩ ዜጎችም ይሁኑ፤ የእነርሱን ጥቅም እናስጠብቃለን ብለው ተደራጅው የሚንቀሳቀሱ የፖለቲካም ይሁኑ የብሔር ድርጅቶች፤ ከሁሉ አስቀድሞ ሊገነዘቡት የሚገባቸው፤ የሀገሪቱን ብሔራዊ ጥቅም ለማስጠበቅ ምን መደረግ አለበት? በሚለው ጥያቄ ዙሪያ መወያየት ነው። ይህ ውይይት ወሳኝና ለሁሉም ችግር መፍትሄ ማስገኛ ቁልፍ ነው። ይህ ውይይት ደግሞ መደረግ ያለበት ሁሉን የሀገሪቱ ዜጎች ጥቅምና ጎልውና በአካተት፤ በአሳተፊና በወከለ ብሔራዊ መድረክ ላይ መሆን እንዳለበት መታወቅ አለበት። የሀገሪቱን ብሔራዊ ጥቅም ለማስቀደም፤ ሁሉም ከልብ ካመነበትና ካሰበበት፤ ይህንን ብሔራዊ መድረክ መጥራትና ከዘለቄታ መፍትሄ ላይ መድረስ ቀላል አይሆንም። ይህ መፍትሄ ከተገኘ ደግሞ በኢትዮጵያ የፖለቲካ መልክአ-ምድር ከፍተኛ የሆነ ዕመርታዊ ለውጥ መምጣቱ አይቀርም።

የአንድ ሀገር የፖለቲካ ድርጅቶች፤ በጠላትና በደመኝነት መፈረጃጃታቸው ቀርቶ፤ በአጥፊና ጠፊ ጎራ መሰለፋቸው ተሰርዞ፤ አቸናፊና ተቸናፊ መባባላቸው ተወግዶ፤ እርስ በርስ መጠላለፋቸው አክትሞ፤ ለአንድ ሀገር ነዋሪዎችና ለብሔራዊ ጥቅማቸው ማስብ ብቻ ሳይሆን፤ ተግባራዊ እንዲሆን ማድረግ፤ ወቅታዊው የፖለቲካ ድርጅቶች ኃላፊነትና ግዴታ ነው። ይህን ወቅታዊ ጥሪ መቀበል ደግሞ ይዋል ይደር የሚባል አይደለም። ወቅታዊው የሀገራችን ሁኔታ የሚያሳየው ነገር ቢኖር፤ ሁሉን ያካተተና ያሳተፈ ብሄራዊ-ስትራቴጂያዊ የትግል አጀንዳ አለመኖሩን ነው። ይህም የተቃዋሚው ጎራ ሁሉንም የሚያሳምን የጋራ አማራጭ ለማቅረብ አላስቻለውም። ይህም በመሆኑ በፓርላማ አብሮ ለመግባትም ሆነ ላለመግባት በጋራ ለመወሰን

አልተሳካለትም። ይህም ሁኔታ የገዥውን ፓርቲ ጊዚያዊ የሆነ እጩይታ እንዲያገኝ አስችሎታል። “ቤታቸውን ክፍት አድርገው ሌባን ያማርራሉ” እንደሚባለው፤ የጋራ አማራጭ አለመቅረብ ተስኖ፤ ምድረ-ፈረንጅ መለስን ረድቶት ነው በሥልጣን ለመቆየት የበቃው የሚል ምክንያት፤ ለድክመታችን ማጠየቂያ እየሆነ ቆይቷል። ይህ ማንንም የማያሳምን ምክንያት መቅረት አለበት። ምዕራብያውያን የቅድሚያ አጀንዳቸው፤ የየሀገራችውን ብሔራዊ ጥቅም ማስጠበቅ እንጂ፤ ለኢትዮጵያ ሕዝብ ደንታ እንደሌላቸው መናገር የኢትዮጵያን ሕዝብ ንቃተ ኅሊና መሳደብ ይሆናል። ይህን ሀቅ ሁሉም ዜጋ፤ የፖለቲካ ድርጅቶችም ጭምር ከተገነዘቡት፤ ለምን ከመለስ ዜናዊ የተሻለ አማራጭ ማቅረብ እንዳልተቻለ ምክንያቱን የሚያስረዳ ክፍል አይገኝም። ከግንቦቱ ምርጫ ወዲህ ከተከሰተው የሀገራችን የፖለቲካ ዕውነታ መማር የሚያስችል ብዙ ነገር አለ።

- የኢትዮጵያ ሕዝብ የትግል አንድነትና ኃይል መተኪያ እንደሌለው፤
- የተቃዋሚው ጎራ የጋራ ብሔራዊ አጀንዳና የትግል ዕቅድ አለመኖሩ ያስከተለው ጊዚያዊ ችግር፤
- አማራጭ ባይጠፋም በጋራ ይህ አማራጭ አለመቅረቡ፤ ምዕራባውያን ከወያኔ ጋር ተጣብቀው እንዲቆዩ ምክንያት ሆኖ ሊያገለግላቸው ማመቻቱ፤
- የወያኔ በሥልጣን መቆየት፤ በነመለስ ዜናዊ ችሎታና ኃይል ሳይሆን፤ በአንዳንድ ድርጅቶች ፀንቶ አለመገኘትና አለመተማመን እንደሆነ፤ ብሎም፤ የነመለስ ዜናዊን ማንነት በቅጡ ያልተረዱ ክፍሎች በመሆናቸው፤

ከሚጠቀሱት ጥቂቶቹ ናቸው። ግራም ነፈስ ቀኝ፤ ከወያኔ ፓርላማንት ባሻገር ሕይወትም ሆነ ትግል፤ መኖሩ የሚያከራክር ሊሆን አይችልም። ያ እስከሆነ ድረስ፤ የኢትዮጵያን ሕዝብ የማያቋርጥ ሰቆቃ በአጭር ለመቆረጥ በአስቸኳይ የሚወሰዱ እርምጃዎች ቀዳማይና ወሳኝ ናቸው።

- 1) ወደፓርላማ ያልገቡት ድርጅቶች ከየትኛውም ጎራ ይሁኑ፤ በአስቸኳይ የኃይል አሰላለፋቸውን ለማስተካከል ውይይት መጀመር ይኖርባቸዋል። የውይይታቸው ውጤትም ኅብረት መፍጠር ይሆናል።
- 2) በፓርላማ በገቡትና ባልገቡት መካከል የቃላትም ይሁን የዕሁፍ መነታረክ የሚጠቅም አይሆንም። በአንፃሩ ግን፤ ሁለቱም መለስን ለመጋተር የሚጠቀሙበት መስክ እንዲኖር መጣሩ ይገባል።

3) እስካሁን ድረስ በተቃዋሚው ጎራ ለማካተት ዕድል ያላገኙ ድርጅቶች በሂደቱ ሊካተቱ ይገባል። ይህን ሂደት ማፋጠን ይዋል ይደር የሚባልበት ጉዳይ አይደለም።

4) የኢትዮጵያን ሕዝብ ትግል በአዲስ ምዕራፍና ሂደት ማስቀጠል/ ማፋፋም ወሳኝ ነው። በተቃዋሚው ጎራና በሕዝቡ መካከል አዲስ የትግል አጋርነትና የኃይሎች አሰላለፍ ሊኖር ይገባል። ሕዝብን ለትግል እያዘጋጀን ነው ቢባል ምስጢር ማውጣት ሳይሆን ሕዝብን ለማይቀረው ፍልሚያ ማዘጋጀት ነው። ዝግጅቱን በተመለከተ ግን ተገቢውን ጥንቃቄ ማድረግ መቅረት የሌለበት ነው።

ይህ ሁሉ ሲጠቃለል ደግሞ የትግል ትኩረታችን የሕዝቡ መነሳሳት ከቶም በረድ ቀዝቀዝ እንዳይል በተቻለ መጠን መሞከርና፣ በሁሉም መንገድ የሕዝቡን ጎራ ለማጠናከር መሆን አለበት። ትግሉን ማፋፋምን በተመለከተ ትዕግስት ቢያጥረን ደግ እንጂ መጥፎ አይደለም። ችኩልነትን ማስወገድ ይገባል የሚለው ምክርም ትግልን በተመለከተ ዳተኛ መሆን ማለት አይደለም። ስለዚህም ይህንን ህገ ወጥ አገዛዝ ለማስወገድ የተጀመረው ትግል መቀጠል፣ መፋፋምና ከግብም መድረስ አለበት።